

การประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ในการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา

IMPLEMENTING SERVICE LEARNING IN VOCATIONAL EDUCATION *

จุรี ทัพวงษ์ **

ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมในการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและศึกษาผลการประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยการอาชีพพนัสนิคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 30 คน ใช้แบบแผนการทดลอง One Shot Case Study โดยวัดผลเพียงครั้งเดียวหลังจากการทดลอง ใช้การทดลองแผนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นในรายวิชาโครงการ (Project) รหัส 3101 - 6001 เครื่องมือในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบปลายภาคแบบประเมินตามสภาพจริง แบบวัดเจตคติในการทำกิจกรรมการบริการสังคม แบบประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ แบบสอบถามความพึงพอใจในการรับบริการ สมุดบันทึกกิจกรรมการ

บริการสังคมและการนำเสนอประสบการณ์ของนักศึกษา ประเด็นการสนทนานักศึกษา และการสัมภาษณ์ผู้รับบริการหรือผู้ประกอบการ ชุมชน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาจากสมุดบันทึกกิจกรรมผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

รูปแบบการประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมในการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอน 5 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ขั้นปฐมนิเทศ ระยะที่ 2 ขั้นเตรียมโครงการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ระยะที่ 3 ขั้นกิจกรรมกลุ่มบริการสังคมตามแผนโครงการ ระยะที่ 4 การไตร่ตรองกิจกรรมบริการสังคม ระยะที่ 5 การประเมินผลการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม

ผลการประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม มีดังนี้ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามีผลการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ 80 %

* คุญฎิณีพนธ์ปริญญาการศึกษาคุญฎิณีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา

** นิสิตหลักสูตรการศึกษาคุญฎิณีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ที่กำหนดไว้ 2) การทำงานร่วมกันกับกลุ่มที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน นักศึกษามีเจตคติอยู่ในเกณฑ์สูง ความกระตือรือร้นและการทำงานร่วมกัน นักศึกษามีเจตคติอยู่ในเกณฑ์สูง 3) พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาทุกด้าน อยู่ในเกณฑ์ดีมาก 4) ผลสัมฤทธิ์ของชุมชนที่ได้รับบริการทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

คำสำคัญ การประยุกต์ใช้/การเรียนรู้ด้วยบริการสังคม/การจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this study were to implement social service learning in vocational education and determine learning outcomes for using the service learning. The population group of this study were provision 30 students in the first year of diploma level at Phanat Nikhom Industry and Community Education College studying in the second semester of academic year 2008. One shot case study was adopted for the study with an evaluation after experimentation by implementing social service learning lesson plans of Project subject with the code number 3101-6001. The instruments of this study were the social implementing service learning lesson plans, final test, authentic evaluation, attitude test, behavior evaluation form, questionnaire of community's satisfaction, journal of service learning and students' experience presentation, a focus group of students' interview and an interview

for the people who got the service or the coordinators in community. Mean and standard deviation were used to analyze quantitative data and content analysis technique were also employed to analyze qualitative data from journal of service learning.

The study revealed that in implementing the social service learning in vocational education provision, it was composed of 5 significant steps: 1) orientation 2) service learning project planning 3) group activity project service learning 4) reflection 5) evaluation service learning.

Regarding the outcomes of implementing the social service learning, they were as follows: 1) students' learning achievement were higher than the criterion (80%), 2) in working with peers of different backgrounds students, their attitude were at the high level, and for the active and collaborative working students, their attitude were at the high level, 3) every aspects of students' behavior in doing their activities were considered to be very good, 4) three aspects of community's achievement were also very good.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อสร้างบุคคลให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นไม่สามารถทำให้เกิดผลสำเร็จได้ด้วยคำอธิบายของครูในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียว แต่สามารถคาดหวังว่าจะเกิดผลดีได้ถ้าให้นักศึกษาได้เขาไปมีประสบการณ์

ตรงกับสิ่งที่ปรากฏในสังคม การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมทำขึ้นเพื่ออะไร คำตอบคือเพื่อสร้างความเป็นคนดี หรือคนที่มีลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม มีความตระหนักสำนึกถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกัน การร่วมมือร่วมใจแก้ปัญหาสังคม การตระหนักถึงผลกระทบร่วมกัน การเคารพกฎกติกาของสังคมและอื่น ๆ โดยการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมปลูกฝังจิตใจตั้งแต่ยังเป็นนักศึกษา ปัญหาของการจัดการอาชีวศึกษายังขาดการปลูกจิตสำนึกต่อการนำทักษะวิชาการไปช่วยเหลือสังคมโดยเฉพาะการบูรณาการในการเรียนการสอนทำให้การเรียนขาดการสร้างควมรับผิดชอบที่ดีต่อสังคม การจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาจึงไม่ใช่เป็นเพียงการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักศึกษาเท่านั้น แต่จำเป็นต้องปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ การอาชีวศึกษา นอกจากจะมุ่งเน้นในการพัฒนาศักยภาพของคนเพื่อการประกอบอาชีพแล้ว ยังต้องรับผิดชอบในเรื่องการสร้างจิตสำนึกในการทำงานที่ดี ส่งเสริมจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงได้ฝึกปฏิบัติและฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ปัญหา ความต้องการกำลังคนเชิงคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2549) การจัดกิจกรรมการบริการสังคมของนักศึกษาอาชีวศึกษามีปรากฏอยู่บ้างแล้ว แต่อาจจะอยู่ในฐานะของกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมที่ยังไม่นำมาเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนในบทเรียนวิชาใดวิชาหนึ่ง ทั้ง ๆ ที่ มีข้อมูลที่ชี้ให้เห็นว่า การเรียนรู้ด้วยการ

บริการสังคมทำให้เกิดผลดีแก่ผู้เรียนทุกระดับ ทั้งทางด้านวิชาการ ด้านการใช้เหตุผล ความเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจในตนเอง ดังเช่น สก็อต (Scott, 2006) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมทำให้สังคมเข้มแข็ง ทั้งยังทำให้การเรียนรู้มีพลัง ผู้เรียนสามารถเลือกพื้นที่ของชุมชนที่พวกเขาเข้าไปทำงาน สามารถประเมินความเข้มแข็งของชุมชน ผู้เรียนจะพบกับบุคคลที่มีปัญหาหลากหลายแตกต่างกันก่อนที่จะเลือกปัญหานั้นมาหรือกัน ฝึกการตัดสินใจขั้นพื้นฐานก่อนทำการเลือกปัญหา มีโอกาสที่จะคิด เขียน พูดเกี่ยวกับการตัดสินใจของกลุ่มขณะที่กำลังปฏิบัติกิจกรรม มีกระบวนการย้อนคิดถึงการตัดสินใจในข้อมูลใหม่ ๆ ที่ได้รับในการเรียนรู้ จากการบริการสังคมตลอดโครงการ สแวน (Swan, 2006) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม การสอนให้นักศึกษาเป็นผู้นำ เพราะการสอนในตำราจะไม่ช่วยสร้างความเป็นผู้นำได้ต้องมีการเรียนรู้จากประสบการณ์

การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม เป็นรูปแบบการเรียนการสอน ที่เชื่อมโยงกับสำนึกทางสังคม และมีประสิทธิผลมากที่สุด เพราะมีการลงมือปฏิบัติและเชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่มีจุดมุ่งหมาย ซึ่งมาจากหลักการของ วีก็อทสกี (Vygotsky, 1978) ที่ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและสังคมมาก เชื่อว่ามนุษย์ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมตั้งแต่แรกเกิด สิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งก็คือวัฒนธรรม ที่แต่ละสังคมสร้างขึ้นดังนั้นสถาบันสังคมต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัวจะมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาของแต่ละบุคคล (Gredler & Shields, 2008) สืบเนื่องมาถึงแนวคิดปรัชญาที่พัฒนาการ

นิยม (Progressivism) ของจอห์น ดิวอี้ (Dewey, 1938) ที่เน้นถึงการเรียนรู้ว่าควรจะมาจากการลงมือกระทำ (Learning by Doing) หรือการมีประสบการณ์จริง (Wileys & Bondi, 2007, p. 13) นอกจากนี้การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมยังได้นำแนวคิดของนักจิตวิทยา นักการศึกษามาใช้ในการเรียนรู้ คือ แนวคิดการสร้างจิตสำนึก (Consciousness) ของเปาโล แฟร์ (Freire, 1970) แนวคิดปรัชญาปฏิรูปนิยม (Reconstructionism) ของบรามเลด (Brameld, 1971) แนวคิดการเรียนรู้โดยประสบการณ์ (Experiential Learning) ของเดวิด คอรับ (Kolb, 1984) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem - Based Learning) ของฟോഗาร์ตี (Fogarty, 2006) แนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ (Situated Learning Approach) ของ เลฟและเวเนเจอร์ (Lave & Wenger, 1991) การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivism) ของเทนเนอร์ (Tanner, 2007)

การเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคมหรือการบริการสังคม (Service Learning) เริ่มปรากฏในงานวิจัยต่าง ๆ ตั้งแต่ปลายทศวรรษที่ 1970 สถาบันการเรียนรู้การบริการสังคมแห่งชาติ (NSLC: National Service Learning Clearinghouse) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมเป็นกลยุทธ์ในการสอนและการเรียนรู้ที่บูรณาการความรู้สู่ชุมชนด้วยการสร้างประสบการณ์ ความรับผิดชอบ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนโดยผู้เรียน การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมได้แพร่หลายอย่างรวดเร็วทุกระดับทั้งในการจัดการศึกษาระดับ มัธยมศึกษา วิทยาลัย มหาวิทยาลัย จากผลการสำรวจสถาบันการศึกษาที่มีการเข้าร่วมกับชุมชนและให้บริการ ในช่วงปี

การศึกษา 1999 - 2000 จำนวนสถานศึกษา 349 แห่ง ที่เข้าร่วมในการสำรวจ มีผลที่ได้จากการสำรวจดังนี้ จำนวนนักศึกษา 712,000 คน มีส่วนร่วมในการให้บริการ คณะวิชาที่ให้บริการสังคมคิดเป็น 12.2 เปอร์เซ็นต์ มีการสอนเรื่องการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม 6,272 ชั้นเรียน และจัดชั้นเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา คิดเป็น 9 เปอร์เซ็นต์ ราฟ (Ralph, 2005) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมในวิทยาลัยชุมชน ผลการศึกษาบางส่วนชี้ให้เห็นถึงลักษณะพิเศษของการบริการสังคม และความชัดเจนของการปฏิบัติที่เป็นเลิศ มีการให้การบริการสังคม จำนวน 9 แผนกใน 10 แผนก แสดงให้เห็นถึงความตระหนักเบื้องต้นในการบริการสังคม จำนวน 82 % มีการกระตุ้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการบริการสังคม 63 % มีการจัดตั้งชมรมการบริการสังคม และ 55% มีกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการบริการสังคม จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเรื่องการบริการสังคม พบว่า 93% มีการกระตุ้นให้นักศึกษาทำงานในชุมชน สร้างความรับผิดชอบ และการเป็นพลเมืองดี 78 % มีการรวมตัวกันในรายวิชาการบริการสังคม 78 % เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนตามที่ชุมชนต้องการ 53 % ทำงานใกล้ชิดกับกลุ่มชุมชน ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การบริการสังคมจะเป็นสิ่งผลักดันให้เกิดความผูกพันกับการบริการชุมชน นักศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์ และการสอนเป็นการนำทฤษฎีสู่การปฏิบัติ สอดคล้องงานวิจัยของบิลลิง (Billing, 2006) เรื่อง การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมการสอนที่มีประสิทธิภาพ พบว่า การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม สร้างศักยภาพในการสอนและการเรียนรู้ เพิ่มพูนทักษะทางด้านวิชาการความผูกพันในการทำงานร่วมกันอย่างมี

คุณภาพ สามารถปรับความสนใจการเรียนและเพิ่มคะแนนในการทดสอบให้สูงขึ้น ไขทักกะในการแก้ปัญหา ได้ใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาทั้งในการอ่านการไขภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการเรียนรู้สังคม

จากการศึกษาข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านเจตคติของผู้จบอาชีวศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, หน้า 38) พบว่า นอกเหนือจากความต้องการด้านสมรรถนะในเรื่องความรู้ ทักษะของผู้จบอาชีวศึกษาแล้ว ยังได้ระบุความต้องการของสถานประกอบการเกี่ยวกับคุณลักษณะทางด้านเจตคติ กิจนิสัยที่ดี และพฤติกรรมของผู้จบอาชีวศึกษาอีกด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและพบว่า การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมในการศึกษากับวิทยาลัยการอาชีพพนาสนิม ที่ทำการศึกษาคั้งนี้ เพราะสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต่างก็ใช้หลักสูตรเดียวกัน การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมเป็นกระบวนการที่พัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะการแก้ปัญหา ผู้เรียนมีโอกาสศึกษาปัญหาและหาทางแก้ไขปัญหาค้นคว้าทดลองปฏิบัติและทำประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการในการเรียนการสอนใหม่ มีการให้บริการด้านวิชาชีพกับสังคมและชุมชน ศักยภาพของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่มีความสามารถในลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการให้บริการสังคมเมื่อพิจารณาแล้วยังอยู่ในขั้นของการรับรู้ว่ามีความสำคัญ การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน และ

นำไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพได้ นอกจากนี้พบว่ามีสิ่งที่จะต้องแก้ไข สำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษา คือ ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงาน กระบวนการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา จึงจำเป็นต้องมีการประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมในรายวิชาสอน เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการเป็นผู้นำให้กับนักศึกษาอาชีวศึกษา พื้นฐานในหลักการการเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็นการเรียนรู้จากรูปรธรรมไปสู่นามธรรมอันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิด สร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง การนำความรู้ไปใช้ประสบการณ์ในการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม นับเป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่าสูงต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาและตรงกับความต้องการของชุมชน และสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมในการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา
2. เพื่อศึกษาผลการประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม จุดประสงค์ คือ
  - 2.1 ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่ประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม
  - 2.2 ศึกษาเจตคติในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ในเรื่อง
    - 2.2.1 การทำงานร่วมกันกับกลุ่มที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน
    - 2.2.2 ความกระตือรือร้นและการทำงานร่วมกัน

2.3 ศึกษาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่ประยุกต์ใช้เทคนิค การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม 5 ด้าน คือ

- 2.3.1 ความรับผิดชอบ
- 2.3.2 ความมีวินัยในตนเอง
- 2.3.3 ความผูกพันกับองค์กรสังคม
- 2.3.4 ความมีมนุษยสัมพันธ์
- 2.3.5 ความรู้และทักษะวิชาการ

2.4 ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของชุมชนที่ไ้ รับการบริการจากนักศึกษาที่ประยุกต์ใช้เทคนิค การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม 3 ด้าน คือ

- 2.4.1 ความพึงพอใจของการรับบริการ
- 2.4.2 ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ในชุมชน

3) ความสำเร็จของงาน

คำถามการวิจัย

1. การประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ทำให้นักศึกษา มีการเรียนรู้ วิชาการ การดำเนินกิจกรรมบริการสังคม การ- ไตรตรง และการประเมินผล หรือไม่

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษา อาชีวศึกษา ที่ประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ ด้วยการบริการสังคม มีผลการเรียนตามเกณฑ์วัดผล ประเมินผลสำนักงานคณะกรรมการการอาชีว- ศึกษาไม่ต่ำกว่า 80 % ที่กำหนดไว้หรือไม่

3. เจตคติในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยการบริการสังคม ในเรื่อง

3.1 การทำงานร่วมกันกับกลุ่มที่มีพื้น- ฐานแตกต่างกัน มีเจตคติอยู่ในเกณฑ์สูงหรือไม่

3.2 ความกระตือรือร้นและการทำงาน ร่วมกันมีเจตคติอยู่ในเกณฑ์สูง หรือไม่

4. พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ของนักศึกษา อาชีวศึกษาที่ประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ ด้วยการบริการสังคมทั้ง 5 ด้าน มีพฤติกรรมที่พึง ประสงค์อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ตามที่กำหนดไว้หรือไม่

5. ผลสัมฤทธิ์ของชุมชนที่ประยุกต์ใช้ เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม มีผลสัม- ฤทธิ์ในชุมชนทั้ง 3 ด้าน อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ตาม- ที่กำหนดไว้หรือไม่

สมมุติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานในการทดลองเพื่อ ศึกษาผลสัมฤทธิ์การประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ ด้วยการบริการสังคม ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา อาชีวศึกษา ที่ประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ ด้วยการบริการสังคม มีผลการเรียนตามเกณฑ์การ ประเมินผลของสำนักงานคณะกรรมการ การ- อาชีวศึกษาในภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ไม่นต่ำกว่า 80 %

2. เจตคติในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยการบริการสังคม ในเรื่อง

2.1 การทำงานร่วมกันกับกลุ่มที่มี พื้นฐานแตกต่างกัน มีเจตคติอยู่ในเกณฑ์สูง

2.2 ความกระตือรือร้นและการทำงาน ร่วมกันมีเจตคติอยู่ในเกณฑ์สูง

3. พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษา อาชีวศึกษาที่ประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ ด้วยการบริการสังคมทั้ง 5 ด้าน มีพฤติกรรมที่พึง- ประสงค์อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

4. ผลสัมฤทธิ์ของชุมชนที่ประยุกต์ใช้ เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม มีผล- สัมฤทธิ์ในชุมชนทั้ง 3 ด้าน อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยการอาชีพพนัสนิคม ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาโครงการ (Project) รหัส 3101 - 6001 จำนวน 30 คน สาขาช่างยนต์ ช่างไฟฟ้ากำลัง ช่างอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง

2. ตัวแปรที่ใช้ในการทดลอง การประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ กระบวนการประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมในการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมในการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดย การประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม

2.2.2 เจตคติในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ในเรื่อง

2.2.2.1 การทำงานร่วมกันกับกลุ่มที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน

2.2.2.2 ความกระตือรือร้นและการทำงานร่วมกัน

2.2.3 พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ที่ประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม

2.2.4 ผลสัมฤทธิ์ของชุมชนที่ประ-

ยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม

3. ระยะเวลาที่ศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 เป็นเวลา 18 สัปดาห์

4. เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการศึกษาทดลองคือ รายวิชาโครงการ (Project) รหัส 3101 - 6001 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ในการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา ผู้วิจัยแบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมในรายวิชาที่สอน มีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย แบ่งการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์ เอกสาร แนวคิด เกี่ยวกับรูปแบบการสอน วิธีการสอน เพื่อนำไปกำหนดองค์ประกอบของแผนการเรียนรู้

2. ศึกษา วิเคราะห์ แนวคิดพื้นฐาน ทฤษฎี และองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม สรุปเป็นวงจรของการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม

3. สังเคราะห์เชื่อมโยงองค์ประกอบของแผนการเรียนรู้กับ แนวคิดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม

4. สร้างแผนการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม เข้าไปในแผนการเรียนรู้

5. ตรวจสอบและปรับปรุงแผนการเรียนรู้โดยการประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม

ระยะที่ 2 การศึกษาผลของการประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย โดยมีการดำเนินการทดลอง ดังนี้

1. แบบแผนการทดลอง ใช้แบบแผนการทดลองแบบ one shot case study วัดผลเพียงครั้งเดียวหลังจากการทดลอง โดยใช้แผนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ไปใช้ในรายวิชาโครงการ (Project) รหัส 3101-6001 นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. วิธีดำเนินการ มีขั้นตอนดังนี้

2.1 สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผน ระยะเวลา 1 ภาคเรียน ดังนี้

2.1.1 แผนการเรียนรู้ที่ 1 ครอบคลุมความหมายของโครงการ หลักการเขียนโครงการ เข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม

2.1.2 แผนการเรียนรู้ที่ 2 ขั้นตอนการเขียนโครงการ การประยุกต์การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ระยะที่ 1 ขั้นที่ 2 การสร้างจิตสำนึกและความตระหนักใช้เวลา 4 คาบเรียน

2.1.3 แผนการเรียนรู้ที่ 3 การสำรวจปัญหาใน/นอกสถานศึกษา ชุมชน ใช้เวลา 4 คาบเรียน ประยุกต์การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ระยะที่ 2 ขั้นเตรียมโครงการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของชุมชน ขั้นที่ 2 เสนอแนะทางเลือกในการพัฒนาชุมชน ขั้นที่ 3 วางแผนจัดทำโครงการเพื่อแก้ปัญหา ขั้นที่ 4 ประเมินและปรับปรุงแผนใช้เวลา 4 คาบเรียนรวมเวลาเรียน 8 คาบเรียน

2.1.4 แผนการเรียนรู้ที่ 4 การนำเสนอโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการใช้เวลาเรียน 4 คาบเรียน

2.1.5 แผนการเรียนรู้ที่ 5 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับโครงการที่ใช้กระบวนการวิจัยสำหรับการออกแบบ หรือการพัฒนานวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ ใช้เวลาเรียน 4 คาบ

2.1.6 แผนการเรียนรู้ที่ 6 ศึกษาเครื่องมือวิจัยแบบต่าง ๆ สร้างเครื่องมือที่สอดคล้องกับลักษณะของโครงการที่ใช้กระบวนการวิจัย ใช้เวลา 4 คาบเรียน

2.1.7 แผนการเรียนรู้ที่ 7 ศึกษาการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ แปลผลและการเขียนรายงาน ใช้เวลา 4 คาบเรียน

2.1.8 แผนการเรียนรู้ที่ 8 นำเสนอโครงการออกแบบผลงาน ชิ้นงาน หรือการพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ใช้เวลา 4 คาบเรียน

2.1.9 แผนการเรียนรู้ที่ 9 ประยุกต์การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ระยะที่ 3 การดำเนินกิจกรรมการบริการสังคม ตามแผนโครงการและกระบวนการไต่ร่องกิจกรรมการบริการสังคม ใช้เวลา 24 คาบเรียน (3 ครั้ง ๆ ละ 8 ชั่วโมง)

2.1.10 แผนการเรียนรู้ที่ 10 การสัมมนาสรุปผลการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ระยะที่ 4 การไต่ร่องกิจกรรมการบริการสังคม ขั้นที่ 1 การบันทึกผลการเรียนรู้และวิธีแก้ปัญหาในสมุดบันทึกกิจกรรม ขั้นที่ 2 นำเสนอประสบการณ์

การบริการสังคม ชั้นที่ 3 แสดงความยินดี เริ่มโครงการใหม่ และสรุปผลการดำเนินโครงการ ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การประเมินตามสภาพจริง ใ้เวลาเรียน 4 คาบเรียนรวมเวลา 12 คาบเรียนดังภาพที่ 1 (S-L คือ Service Learning)

จากภาพที่ 1 แสดงแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน ที่ประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม 5 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ประชุมนิเทศ เตรียมนักศึกษา ระยะที่ 2 ขึ้นเตรียมโครงการ ระยะที่ 3 กิจกรรมบริการสังคม ระยะที่ 4 การไตร่ตรอง ระยะที่ 5 การประเมินผล

2.2 การวิเคราะห์หขอมูล ดังนี้

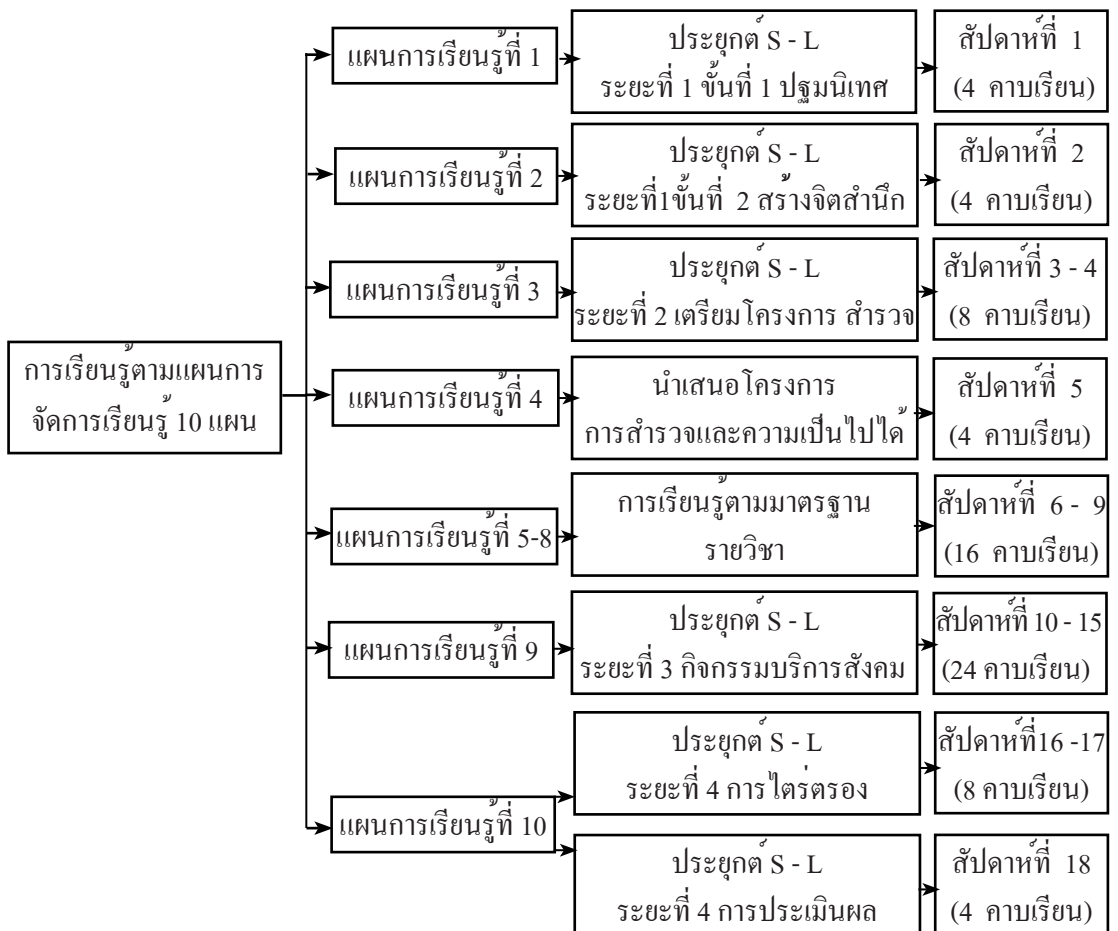
2.2.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2.2.2 การหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

2.2.2.1 คะแนนแบบทดสอบปลายภาค มีการวิเคราะห์ความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก หาความเที่ยงของแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วเหลือจำนวน 30 ข้อ (สูตร KR 20) ได้ค่าความเที่ยง 0.77

2.2.2.2 แบบประเมินตามสภาพจริง นำเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริงที่ยกร่างขึ้นให้ผู้ที่ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง-

ภาพที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ การประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม

เหมาะสม และแก้ไข คะแนนรายข้อ โดยใช้คะแนนเฉลี่ยของคณะกรรมการประเมินตามสภาพจริง 3 ท่าน

2.2.2.3 แบบวัดเจตคติในการทำกิจกรรมการบริการสังคม หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์

2.2.2.4 แบบประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ขร่างแบบประเมินให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ตัดข้อที่มีข้อความซ้ำกันออก แก้ไขข้อความตามข้อเสนอแนะ นำแบบประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองสังเกต กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มที่ทำการศึกษา และออกปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร องค์กรวิชาชีพ จำนวน 2 ครั้ง โดยผู้วิจัยเป็นผู้สังเกต ร่วมกับครูที่ปรึกษากลุ่ม ผลปรากฏว่าค่าเฉลี่ยของนักศึกษาตามแบบประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ประเมินโดยผู้วิจัยและครูที่ปรึกษากลุ่ม มีค่าใกล้เคียงกัน เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ คือ 3.50 - 4.50 นำแบบประเมินไปใช้จริง

2.2.2.5 แบบสอบถามความพึงพอใจผู้รับบริการ ขร่างแบบสอบถามและให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม นำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น .92

2.2.3 การวิเคราะห์เนื้อหาจาก สมุดบันทึกกิจกรรมการบริการสังคมและการนำเสนอประสบการณ์ของนักศึกษา การสนทนากลุ่มนักศึกษา และการสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

1. การประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมในการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา มีรูปแบบการประยุกต์เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม 5 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ขึ้นปฐมนิเทศชี้แจงนักศึกษาและกระบวนการสร้างจิตสำนึก 2 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 การเตรียมนักศึกษา/ปฐมนิเทศ ขั้นที่ 2 กระบวนการสร้างจิตสำนึก สร้างความตระหนัก

ระยะที่ 2 ขึ้นเตรียมโครงการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม เป็น 4 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของชุมชน ขั้นที่ 2 เสนอแนะทางเลือกในการพัฒนาชุมชน ขั้นที่ 3 วางแผนจัดทำโครงการเพื่อแก้ปัญหา ขั้นที่ 4 ประเมินและปรับปรุงแผน

ระยะที่ 3 ขึ้นกิจกรรมกลุ่มบริการสังคมตามแผน มีการเตรียมตัวการทำกิจกรรมบริการสังคม การปรับตัว และการให้คำปรึกษา

ระยะที่ 4 การไตร่ตรองกิจกรรมบริการสังคม แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การบันทึกผลการเรียนรู้และวิธีแก้ปัญหา ในสมุดบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ขั้นที่ 2 นำเสนอประสบการณ์การบริการสังคม ขั้นที่ 3 แสดงความยินดี เริ่มโครงการใหม่

ระยะที่ 5 การประเมินผลการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ดังนี้ 1) การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบทดสอบปลายภาค และการประเมินตามสภาพจริง 2) การวัดเจตคติ การดำเนินกิจกรรม การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม 3) การวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์จากแบบวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 4) การวัดผลสัมฤทธิ์ของชุมชน/ผู้รับบริการ

2. ผลของการประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมในการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา รายวิชาโครงการ (Project) รหัส 3101 - 6001 จากการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่ประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม นักศึกษา ผู้คะแนนสูงสุด 91.60 จำนวน 3 คน คะแนนต่ำสุด 85.46 จำนวน 3 คน เป็นไปตามสมมุติฐาน คือ ผู้เรียนมีผลการเรียนตามเกณฑ์การวัดผลประเมินผลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไม่ต่ำกว่า 80 % การประเมินตามสภาพจริงของทุกกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

2.2 เจตคติในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ในเรื่อง

2.2.1 การทำงานร่วมกันกับกลุ่มที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน นักศึกษามีเจตคติอยู่ในเกณฑ์สูงคือ ผลรวมของค่าเฉลี่ย ในการวัดเจตคติ ค่าเฉลี่ย 4.54 เป็นไปตามสมมุติฐาน

2.2.2 ความกระตือรือร้นและการทำงานร่วมกัน นักศึกษามีเจตคติอยู่ในเกณฑ์สูง ผลรวมของค่าเฉลี่ย ในการวัดเจตคติ ค่าเฉลี่ย 4.57 เป็นไปตามสมมุติฐาน

2.3 พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาที่ประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม 5 ด้าน นักศึกษามีพฤติกรรมที่พึงประสงค์อยู่ในเกณฑ์ดีมาก เป็นไปตามสมมุติฐาน

2.4 ผลสัมฤทธิ์ของชุมชน ผู้รับบริการ มีความพึงพอใจของการรับบริการมากที่สุด ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด และการทำงานของนักศึกษามีความสำเร็จมากที่สุด

อภิปรายผล

1. การประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบการสอน แนวคิดพื้นฐาน ทฤษฎี และหลักการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม แนวคิดพื้นฐานการสร้างจิตสำนึก วิเคราะห์ เชื่อมโยง เป็นแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ซึ่ง วิกกินส์และเม็คไท (Wiggins & Mc Tighe, 2005) ให้แนวคิดว่า ครูออกแบบการเรียนรู้โดยใช้ผลปลายทางหรือผลงานผู้เรียนนำองค์ประกอบสำคัญต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ลงไปในแผนการสอน เพิ่มเติมรายละเอียดให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการรู้อจริง มีความเหมาะสมในการสอนแบบโครงการ

2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมบทบาทผู้เรียน สร้างความตระหนัก และมีจิตสำนึกในการบริการสังคม ปฏิบัติด้วยตนเอง และทำการไตร่ตรอง นักศึกษามีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

3. ผลการประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

3.1 ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่พิจารณาจากคะแนนในรายวิชาโครงการ นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์มากกว่าร้อยละ 80 เพราะการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการบริการสังคมส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้วิชาการและประยุกต์การบริการสังคมที่เกิดขึ้นจากการสำรวจความต้องการของชุมชน นักศึกษาเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง ได้ปฏิบัติสิ่งที่ตนเองสนใจ สร้างความภาคภูมิใจ และเป็นแรงจูงใจที่ทำให้นักศึกษาเอาใจใส่ในการเรียนรู้

มากขึ้น ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ การนำไปใช้ มากกว่าความจำ ดังที่ ไซตซ์ซิงเกอร์ (Seitsinger, 2005) พบว่า การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมสร้างประสบการณ์ในโลกของความเป็นจริงให้กับนักศึกษา

3.2 เจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริการสังคม โดยเฉพาะการทำงานร่วมกันกับกลุ่มที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน และความกระตือรือร้นและการทำงานร่วมกัน นักศึกษาแต่ละกลุ่มเลือกสมาชิกกลุ่มด้วยความสมัครใจ พื้นฐานของแต่ละคนแตกต่างกัน เช่น ด้านความรู้ ทักษะทางวิชาการ แต่นักศึกษาก็สามารถทำงานร่วมกันและงานนั้นสำเร็จเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของมิทเชล (Mitchell, 2005) พบว่า การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม สร้างความผูกพัน การเชื่อมโยงและการอุทิศเพื่อสังคม โดยการสร้างสำนึกที่ดีในสังคม สรุปได้ว่า การบริการสังคมของนักศึกษาส่งเสริมให้นักศึกษา สามารถทำงานร่วมกันได้และมีความกระตือรือร้น และมีเจตคติที่ดีต่อการบริการสังคม

3.3 พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในการบริการสังคมมีพัฒนาการเพิ่มมากขึ้น การประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม มีขั้นตอนที่ทำให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่ การปฐมนิเทศ ร่วมแสดงความคิดเห็น ขึ้นเตรียมโครงการ นักศึกษาทำกิจกรรมร่วมกัน สสำรวจความต้องการของชุมชน ขึ้นกิจกรรมกลุ่ม และการไตร่ตรอง ทุกคนมีความกระตือรือร้น สอดคล้องกับงานวิจัยของไซมอนส์และเคลียร์ (Simons & Cleary, 2006) การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมให้ความรู้ทางด้านวิชาการ บุคลิกภาพ การพัฒนาทางด้านสังคม ตลอดจนการควบคุม

อารมณ์ในสังคม

3.4 ผลสัมฤทธิ์ของชุมชนที่ได้รับประโยชน์จากการบริการสังคม นักศึกษาได้มีการประสานสัมพันธ์กับชุมชน และเมื่อนักศึกษาออกปฏิบัติกิจกรรมบริการสังคมตามแผน ย่อมมีความผูกพันและประสานความร่วมมือกัน ตรงกับงานวิจัยของราสช์ (Rasch, 2008) พบว่า การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม พฤติกรรมที่แสดงออกในการบริการสังคมทุกคนมีพฤติกรรมเดียวกัน คือ ช่วยเหลือสังคมอย่างเข้มแข็ง พลังของการเชื่อมโยงการบริการสู่การเรียนรู้คือการมีชีวิตอยู่ในโลกของความจริง สร้างความเป็นผู้นำและความเป็นพลเมืองดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้สำหรับครูผู้สอน สำหรับผู้เรียน สำหรับการบริหาร และสำหรับการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1.1 ครูผู้สอนจะต้องตระหนักในบทบาทที่มีการเตรียมการอย่างเป็นระบบ ทั้งในด้านการเรียนวิชาการและการทำกิจกรรมบริการสังคม เพราะนักศึกษาจะคุ้นเคยกับการเรียนแบบเดิม ๆ

1.2 ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนความสามารถในสาขาวิชาชีพหรือพื้นฐานของนักศึกษาแต่ละคนเพื่อให้ทุกคนสามารถทำงาน กำหนดเวลาให้นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.3 การประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญตั้งแต่การปฐมนิเทศ การสำรวจชุมชน จัดวิชาโครงการในชั้น ปวส. ปีที่ 2 เพราะนักศึกษาจะมีความรู้เพียงพอในหลากหลายวิชา สามารถ

บริการสังคมได้อย่างเต็มที่

1.4 ควรกำหนดมาตรการในการให้ความปลอดภัยแก่นักศึกษาที่ออกบริการสังคม โดยเฉพาะกิจกรรมที่มีความเสี่ยง

1.5 ผู้บริหารครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ควรส่งเสริมให้มีการนำเทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมไปใช้ในรายวิชาโครงการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นทักษะการนำเสนอและทักษะการเขียนให้กับนักศึกษา

1.6 การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ควรเน้นทักษะการนำเสนอ ทักษะการเขียน ซึ่งสำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษาที่ต้องให้มีการฝึกทักษะเพิ่มขึ้น

2. ขอเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ขอค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ควรมีการศึกษาการประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมในรายวิชาอื่น ๆ นักศึกษาระดับปวช. และเพิ่มเติมทักษะการเขียนให้กับผู้เรียน

2.2 ควรจัดกลุ่มการปฏิบัติกิจกรรมของนักศึกษาต่างสาขาวิชาชีพ เพื่อสามารถให้บริการสังคมได้อย่างหลากหลายประเภท เช่น ช่างยนต์ ช่างซ่อมบำรุง ช่างอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาเพื่อตรวจสอบซ้ำในการประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). *รายงานผลการศึกษาความต้องการกำลังคนของภาคอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: พรินทวาน กราฟฟิค.
- _____. (2552). *การศึกษาแนวทางการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีตามความต้องการของประเทศ: กรณีศึกษาประเภทอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- Billing, S. H. (2006). *Lessons from Research on Teaching and Learning: Service - learning as effective instruction*. New York: State Farm Companies Foundation.
- Brameld, T. (1971). *Patterns of educational philosophy; divergence and convergence in culturlogical perspective*. Retrieved March 25, 2009, from <http://www.answers.com/topic/brameld-theodore>.
- Dewey, J. (1938). *Experience and education*. New York: Macmillan.
- Freire, P. (1970). *Pedagogy of oppresses*. Retrieved July 29, 2007, from <http://www.infed.org/thinkers/et-freir.htm>
- Fogarty, R. (2006). *Problem - based learning and other curriculum models for the multiple intelligences classroom*. New York: Lawrence Erlbaum Associates.
- Gredler, M. E. & Shields, C. (2008). *Vygostsky's legacy a foundation for research and practice*. New York: The Guilford Press.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning, Englewood Cliffs*. NJ: Prentice Hall.
- Lave, J., & Wenger, E. (1991). *Situated learning: Legitimate preripheral participation*. Cambridge, MA: Cambridge University Press.

- Mitchell, T. D. (2005). *Service - learning and social justice: Making connections, making commitments*. UMI Proquest Digital. Dissertation: AAT 3193927.
- National Youth Leadership Council. (2007). *Standard & curriculum integration, best practices, reflection, youth voice & leadership*. Retrieved January 26, 2007, from <http://www.nylc.org>
- Ralph, R. B. (2005). *Service learning in a community college*. UMI Proquest Digital Dissertation: AAT 3184344.
- Rasch, D. (2008). *Service - learning and the promotion of social responsibility*. Doctoral dissertation, University of Miami.
- Scott, R. (2006, January). The power of service learning. *Techniques (ACTE)*, 81(1), 14.
- Seitsinger, A. M. (2005, September - October). Service - learning and standards - based instruction in middle schools. *The Journal of Education Research*, 49(1), 54.
- Simons, L., & Cleary, B. (2006). The influence of service learning on students' personal and social development. *College Teaching*, 54(4), 307 - 319.
- Swan, B. G. (2006, January - February). Motivating students through service learning. *The Agricultural Education Magazine*, 78(4), 23 - 24.
- Tanner, D.L. (2007). *Curriculum development theory into practice* (4th ed.). New York: Pearson Merrill Prentice Hall.
- Todd, R. H., & Brinkman, S. G. (2008). Service learning in a social studies methods course: experience and place - based curriculum. *The Educational Forum*, 72(1), 79 - 91.
- University of Colorado Sociology Department's. (2007). *Service learning*. Retrieved April 15, 2007, from <http://socsci.colorado.edu/SOC/SL/SL.html>.
- University of Idaho. (2007). *Service learning cycle*. Retrieved August 15, 2007, from <http://www.extension.ag.uidaho.edu/ada/Service%20Learning%20Cycle.doc>.
- Vygotsky, L.S. (1978). *Mind in society: The developmental of higher psychological processes*. London: Havard University Press.
- Wei, K. B. (2007). Implementing service - learning to the information systems and technology management program: a study of an undergraduate capatone course. *Journal of Information Systems Education*, 18(1), 125 - 136.
- Welch, M., & James, R. C. (2007). An investigation on the impact of a guided reflection technique in service - learning courses to prepare special educators. *Teacher Education and Special Education*, 30(4), 276 - 285.
- Wiggins, G., & McTighe, J. (2005). *Understanding by design* (2nd ed). Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Wileds, J., & Bondi, J. (2007). *Curriculum development a guide to practice*. New York: Pearson Merrill Prentice Hall.